

Finanssiala ry

VN/36713/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi huoneistotietojärjestelmästä

Huoneistotietojärjestelmästä annettavaan asetukseen pieniä tarkennuksia

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta. FA:n huomiot on koottu alle.

1 Luoton yksilöivä tunnus

Asetusmuistion mukaan luotonantaja voi itse valita, haluaako ilmoittaa omassa tietojärjestelmässään käyttämänsä luoton yksilöivän tunnuksen huoneistotietojärjestelmään (HTJ). Luotoille kuitenkin annetaan aina HTJ:n sisäinen yksilöivä tunniste.

Monet luotonantajat pitänevät kannaltaan selkeämpänä käyttää samaa tunnusta sekä omassa järjestelmässään että HTJ:ssä, mutta poikkeuksiakin voi olla. Jotta säädöstekstin tasollakin olisi selvää, ettei luotonantajalla ole velvollisuutta ilmoittaa omaa tunnusta järjestelmään, voitaisiin asetusluonnoksen 9 § 4 kohtaa täydentää esimerkiksi seuraavasti:

4) yhtiön nostaman luoton tunniste sekä luotonantajan käyttämä luoton yksilöivä tunnus, jos luotonantaja sellaisen ilmoittaa;

Asetusluonnoksen 11 §:stä ilmenee, ettei luotonantajan ”oman” tunnuksen ilmoittaminen ei ole pakollista, mutta 9 §:n selkeyttämisestä ei olisi haittaa.

2 Luoton tyyppi

Asetusluonnoksen 9 § 5 kohdan mukaan luotonantajan olisi ilmoitettava luoton tyyppi. Asetusmuistion mukaan tällä tarkoitetaan limiittiluottoa tai velkakirjalainaa. Selkeyssyistä luottotyypit voisi mainita asetustekstissä ja käyttää muualla lainsäädännössä esiintyviä termejä ”jatkuva luotto” ja ”kertaluotto”.

3 Luotonantajan ilmoitusvelvollisuus rajapinnassa ja verkkoasointipalvelussa

Asetusluonnoksen 12 §:n mukaan tietoja teknisen rajapinnan kautta ilmoittava luotonantaja voi tallentaa yhtiöille myöntämiensä luottojen tiedot joko viivytyksettä tai yhteenvetona vähintään kerran viikossa. Viikon määräajasta on maininta myös ilmoitusvelvollisuuden perustana olevan huoneistotietojärjestelmästä annetun lain (HTJ-laki) 17 b §:n perusteluissa (HE 168/2022 vp s. 59). Koska HTJ:n tietojen täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää näiltä osin suhteellisen reaaliaikaista tiedon karttumista, ei määräaika yhteenvedon eli niin sanotun poikkileikkausaineiston toimittamiselle saisi olla ainakaan viikkoa lyhyempi.

Luonnoksen 13 §:ssä säädettäisiin tiedonantovelvollisuuden toteuttamisesta verkkoasointipalvelussa. Pykälässä ei kuitenkaan ole täsmennetty HTJ-laissa tarkoitettua välittömyyden sisältöä samalla tavalla kuin 12 §:ssä toteamalla, että tiedot voi antaa joko liki reaaliaikaisesti tai kerran viikossa. Jos tarkoituksena on ollut

mahdollistaa luottojen ilmoittaminen koontina myös verkkoasiointipalvelussa, olisi asiasta hyvä mainita myös asetustekstissä. Suurin osa ilmoitusvelvollisista luotonantajista käyttänee ilmoittamiseen rajapintaa, mutta asialla voi olla merkitystä erityisesti pienille toimijoille.

4 Luottosuhteen olemassaolon todentaminen

Ilmoitettaessa tietoja verkkopalvelussa Maanmittauslaitoksen olisi asetusluonnoksen 13 §:n ennen tietojen vastaanottamista varmistuttava siitä, että tietojen antajalla on niiden antamista edellyttävä luottosuhde yhtiöön, jota tiedot koskevat. Rajapinnassa toimiessa näin ei tarvitsisi tehdä, koska rajapinnan käyttö edellyttää erillistä sopimusta luotonantajan ja MML:n välillä. Asetusmuistion mukaan luottosuhteen olemassaolosta voitaisiin varmistua esimerkiksi yhtiön ilmoituksella luottosuhteen olemassaolosta tai muulla luottosuhteen todentavalla asiakirjamateriaalilla.

Asetustekstissä ei ole tarpeen mainita mitään tiettyjä luottosuhteen olemassaolon todentamismenetelmiä, sillä ne voivat vaihdella asiointitapojen kehittyessä. Asioinnin sujuvoittamiseksi voitaisiin selvittää, voisiko huoneistotietojärjestelmä esimerkiksi lähettää yhtiölle herätteen, ja yhtiö voisi rajapinnan tai verkkoasiointipalvelun kautta vahvistaa ilmoittajan tiedon. Erillisten liitteiden lähettäminen on todennäköisesti hitaampaa ja työläämpää eikä edesauta tavoitetta tiedon liikkumisesta rakenteisena.

5 Riittävä siirtymäaika

HTJ-lain voimaantulosäännösten mukaan luotonantajan on täytettävä lain 17 b §:n mukainen tiedonantovelvollisuutensa 1.9.2025-30.11.2025 välisenä aikana. Koska luotonantajien toiminta käytännössä edellyttää pitkäkestoista IT-hankkeiden suunnittelua ja priorisointiprosessia, on luotonantajien tiedonantovalmiuksista hyvä käydä aktiivista vuoropuhelua.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs